

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה מסכת ביצה דף יז.

The topics we will learn about today include:

The nusach of the Tefilla when Yom Tov falls out on Shabbos, as well as on Shabbos Chol HaMoed and when Rosh Chodesh falls out on Shabbos.

How to make an עירוב תבשילין or עירוב תחומין on a two day Yom Tov, when one forgot to do so before Yom Tov.

A

*Nusach of the Tefilla
when Yom Tov
falls out on Shabbos*

*עירוב תבשילין
and עירוב תחומין
on a two day Yom Tov
when one forgot to do so
before Yom Tov*

B

A discussion of the halacha of one who cooked or baked on Yom Tov for Shabbos, without having prepared an עירוב תבשילין.

A new mishna on the bottom of Amud Bais, which will discuss how and when one should be מטהר themselves and their כלים for Yom Tov.

B

*One who cooked or baked
on Yom Tov for Shabbos,
without having prepared
an עירוב תבשילין*

*HOW and WHEN
one should be מטהר
themselves and their כלים
for Yom Tov*

C

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

טהרה בחג

The gemara in Rosh HaShana teaches that חייב אדם לטהר את עצמו ובגדו. The gemara learns this חייב out from the pasuk ולא תגעו, which the chachamim interpreted to refer to the obligation of purifying oneself before a Yom Tov. There is a machlokes HaRishonim as to whether this חייב is a דאורייתא or a חייב דרבנן.

השקה

השקה is a method of purification that works specifically for water. If tamey water touches the waters of a mikva, the impure water become pure by token of the fact that they have merely touched the pure water of the Mikva. They in essence become one with the waters of the mikva.

C

טהרה בחג

כלק

D

מגב לגב

One who immerses his כלים to use them for חולין purposes and then changes his mind and intends to use them for תרומה purposes, he must immerse the כלים again for this higher level of טהרה. As this immersion merely serves to increase the טהרה on an already טהור vessel, our mishna teaches that such an immersion would be permissible on Yom Tov, as it is not considered a תיקון כלי.

מחבורה לחבורה

If one immerses in a mikva with the intention to eat his Korban Pesach with a certain group of people, and then changes his mind and wishes to eat with his Korban Pesach with a different group, he does not need to immerse again in the mikva. If he wishes to do so, he may immerse even on Yom Tov, as since this immersion is not required

D

מגב לגב

מחבורה
לחבורה

- 1 So let's review...
Our gemara begins with a discussion about the Tefillos on Yom Tov which fall out on Shabbos.

תנו רבנן יום טוב שחל להיות בשבת
Yom Tov which falls out on Shabbos
בית שמאי אומרים מתפלל שמנה

Bais Shamai holds that the Tefilla consists of 8 Brachos, the first three brachos and the last three brachos, which are the standard brochos said in any Shmoneh Esrei, plus two middle brachos, one for Shabbos and a separate one for Yom Tov.

וב"ה אומרים מתפלל שבע
Whereas Bais Hillel holds that the Tefilla consists of only 7 Brachos, in other words only one middle brocho.
מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע
This middle bracha begins with Shabbos, ends with Shabbos and mentions Yom Tov in the middle.

- 2 רבי אומר אף חותם בה מקדש השבת ישראל והזמנים
Rebbe adds that the nusach to complete the middle bracha is מקדש השבת ישראל והזמנים

Ravina explains that this is indeed the correct order for this bracha, because

אטו שבת ישראל מקדשי ליה והא שבת מקדשא וקיימא
If you place ישראל before שבת, as some say, it indicates that Kedushas Shabbos is dependant on Kedushas Yisroel - but that is not so, the Kedusha of Shabbos is constant and independent, only the Kedusha of Yom Tov is dependent on the Chachamim to be מקדש it. Therefore, says Ravina, the correct order must be מקדש השבת ישראל והזמנים

- 3 The gemara continues:
ת"ר שבת שחל להיות בר"ח או בחולו של מועד
If Rosh Chodesh or Chol HaMoed fall out on Shabbos
ערבית ושחרית ומנחה מתפלל שבע ואומר מעין המאורע בעבודה
We daven the regular Shabbos Tefilla, but we add ויבוא for Rosh Chodesh or Chol HaMoed in עצה
As Rashi explains in Mesechte Shabbos:
כדי לבקש רחמים על ישראל ועל ירושלים להשיב את העבודה למקומה, ולעשות את קרבנות היום.

ואם לא אמר מחזירין אותו
and, if one accidentally omitted ויבוא, he must go back to עצה or repeat the Tefilla.

1 תנו רבנן יום טוב שחל להיות בשבת

בית הלל אומרים	בית שמאי אומרים
מתפלל שבע	מתפלל שמנה
the first three brachos and the last three brachos, only ONE middle brocho for Shabbos and Yom Tov	the first three brachos and the last three brachos, plus TWO middle brachos one for Shabbos and one for Yom Tov
מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע	

2 רבי אומר אף חותם בה מקדש השבת ישראל והזמנים

Ravina explains that this is indeed the correct order for this bracha, because

אטו שבת ישראל מקדשי ליה והא שבת מקדשא וקיימא

If you place ישראל before שבת, it indicates that Kedushas Shabbos is dependant on Kedushas Yisroel - but that is not so!

3 מעין יבוא

שבת שחל להיות בר"ח או בחולו של מועד ערבית ושחרית ומנחה מתפלל שבע ואומר מעין המאורע בעבודה

We add ויבוא in עצה

כדי לבקש רחמים על ישראל ועל ירושלים להשיב את העבודה למקומה ולעשות את קרבנות היום

ואם לא אמר מחזירין אותו

- 4 רבי אליעזר אומר בהודאה
Rebbe Eliezer holds that יעלה ויבוא is added in ברכת הודאה, as
Rashi explains, similar to על הניסים.

רבי אליעזר אומר
בהודאה
יעלה ויבוא
ברכת הודאה

- 5 ובמוספין מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע
As for the Musaf Tefilla, Rosh Chodesh or Yom Tov is included
in the main body of the Tefilla, rather than added in a later
bracha.

רשב"ג ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומרים כל מקום שהזקק
לשבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע
Rabban Shimon Ben Gamliel and Rebbe Yishmael, both hold
that even for Shacharis, Mincha and Maariv, the Kedushas
HaYom is included in the main tefilla

However,

אמר רב הונא אין הלכה כאותו הזוג

רשב"ג ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומרים כל מקום שהזקק
לשבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע
Rav Huna teaches that the Halacha is not like רשב"ג ורבי ישמעאל
but rather like the Tanna Kama, who holds that only for Mussaf,
is the Kedushas HaYom included in the main Tefilla, whereas
for Shacharis, Mincha and Maariv for Shabbos Chol HaMoed
or Shabbos Rosh Chodesh, we mention the Kedushas HaYom
in רצה.

ובמוספין
מתחיל בשל שבת
ומסיים בשל שבת
ואומר קדושת היום
באמצע

כל מקום שהזקק לשבע
מתחיל בשל שבת
ומסיים בשל שבת
ואומר קדושת היום
באמצע

אמר רב הונא
אין הלכה כאותו הזוג

- 6 The gemara then begins to discuss עירוב תחומין and עירוב תבשילין
as it relates to a two day Yom Tov.

אמר רב חייא בר אשי אמר רב

מניח אדם עירובי תחומין מיום טוב לחברו ומתנה

If there is a two day Yom Tov which falls on Thursday and
Friday, and one forgot to prepare his עירוב before Yom Tov, he
may prepare his עירוב on Yom Tov itself by making a תנאי, a
condition. As Rashi explains, as the two days of Yom Tov are
kept מספק, and only one of them is really התורה, he
could stipulate as follows:

On the first day of Yom Tov he should say, "if today is really a
week day, and only tomorrow is Yom Tov, then the עירוב that I
am preparing today is a valid עירוב". On the second day of Yom
Tov he again makes a תנאי, saying that "if yesterday was Chol
and today is Yom Tov then yesterdays עירוב is valid, and if
yesterday was yom tov and today is חול then today's עירוב is
valid.

- 6 עירוב תבשילין and עירוב תחומין
as it relates to a two day Yom Tov

יום טוב	יום טוב	שבת
THURSDAY	FRIDAY	SHABBOS

אמר רב חייא בר אשי אמר רב

מניח אדם עירובי תחומין
מיום טוב לחברו ומתנה

On the first day:
"If today is really חול,
and tomorrow is י"ט,
the עירוב I'm preparing
is a valid עירוב

On the second day
"if yesterday was חול
and today is י"ט
yesterdays עירוב is valid,
and if yesterday was י"ט
and today is חול
than today's עירוב is valid

- 7 אמר רבא מניח אדם עירובי תבשילין מיום טוב לחבירו ומתנה
Rava teaches that a person may stipulate the same תנאי for an
עירוב תבשילין, if he forgot to prepare one from before Yom Tov,
for a two day Yom Tov which falls on Thursday and Friday.

אמר רבא

**מניח אדם עירובי תבשילין
מיום טוב לחבירו ומתנה**

- 8 The gemara continues:

One is not permitted to cook from one day of Yom Tov to the second day, as one of the two days of Yom Tov is really a weekday, which we keep as Yom Tov only as because of a ספק, and cooking which is a צורך אוכל נפש is permitted on Yom Tov, but only for that day, and not to prepare for another day which is really a weekday.

However...

באמת אמרו ממלאה אשה כל הקדרה בשר אע"פ שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת - one ממלא נחתום חבית של מים אע"פ שאינו צריך אלא לקיתון אחד - one may prepare an entire pot of meat, or an entire urn of hot water on Yom Tov, even though only one piece of meat or a small amount of water is really needed, this is allowed since there is not additional טרחה or effort, involved in its preparation.

The gemara continues:

**One is not permitted to cook
from one day of Yom Tov
to the second day**

However...

באמת אמרו

ממלאה אשה כל הקדרה בשר
אע"פ שאינו צריך אלא לחתיכה אחת

ממלא נחתום חבית של מים
אע"פ שאינו צריך אלא לקיתון אחד

- 9 However, with regards to baking
אבל לאפות אינו אופה אלא מה שצריך לו
As each cake or baked item requires a separate effort, we cannot apply this same היתר, therefore one may only bake what they actually need for Yom Tov itself.
Rebbe Shimon ben Elazar disagrees and holds
ממלאה אשה כל התנור פת מפני שהפת נאפת יפה בזמן שהתנור מלא
One may fill the entire oven with baked goods even if they really need only a portion of the them, as all baked goods bake better when the oven is full, therefore this is considered יום לצורך יום טוב.

With regards to BAKING...

אבל לאפות
אינו אופה
אלא מה
שצריך לו

ממלאה אשה
כל התנור פת
מפני שפת נאפת יפה
בזמן שהתנור מלא

- 10 Another halachah regarding עירובי תבשילין
מי שלא הניח עירובי תבשילין
one who forgot to prepare an עירוב תבשילין before Yom Tov, הוא
is forbidden to cook for Shabbos, נאסר וקמחו נאסר, not only is he forbidden to cook for Shabbos,
but even his flour is forbidden to be used by others.
The only solution for him if he wants his flour to be used, מקנה
he must be מקנה his flour to someone else, and then that person can use this flour since it
now belongs to him - and after it done he can then give it back as
a gift to the original owner. The חכמים allowed this leniency
because of Simchas Yom Tov.

- 11 איבעיא להו עבר ואפה מאי
What is the דין if someone went against the חכמים and
cooked on Yom Tov for Shabbos without an עירוב תבשילין.
Is the food permissible or not?

The gemara will cite several sources to try and answer this question.

ת"ש מי שלא הניח עירובי תבשילין כיצד הוא עושה מקנה קמחו לאחרים
ואחרים אופין לו ומבשלין לו

- 12 ואי איתא ליתני עבר ואפה
If one is permitted to eat the food prepared even without an
עירוב, the gemara should have stated that if one cooked without
an עירוב, he may use the food.

The gemara rejects this proof, as
תנא תקנתא דהיתרא קתני תקנתא דאסורא לא קתני
The breissa will not suggest a solution that only be achieved by
transgressing a דרבנן.

- 10 מי שלא הניח עירובי תבשילין
הוא נאסר
וקמחו נאסר
Even his flour is forbidden
to be used by other

If he wants his flour to be used...
מקנה קמחו לאחרים
ואחרים אופין לו ומבשלין לו

The חכמים allowed this leniency
because of Simchas Yom Tov

- 11 איבעיא להו
עבר ואפה מאי?
Is the food permissible?

תא שמע
מי שלא הניח עירובי תבשילין
ט"ז כ"א א"ש
מקנה קמחו לאחרים
ואחרים אופין לו ומבשלין לו

- 12 ואי איתא
ליתני עבר ואפס
תנא תקנתא דהיתרא קתני
תקנתא דאסורא
לא קתני

- 13 The gemara cites another attempt to resolve this question from a Braisa of one who accidentally ate his עירוב before cooking for Shabbos. The Braisa suggests:

אבל מבשל הוא ליו"ט ואם הותיר הותיר לשבת ובלבד שלא יערים ואם הערים אסור

One may cook for Yom Tov and use the leftovers for Shabbos, as long as he is not simply cooking for Shabbos under the guise that he is cooking for Yom Tov. And if is what he did, then the food is forbidden for Shabbos. We see from here that if one went against the גזירה of the חכמים his food is forbidden.

13

ברייטא:

אבל מבשל הוא ליו"ט
ואם הותיר הותיר לשבת
ובלבד שלא יערים
ואם הערים אסור

*We see from here
if one went against the גזירה
his food is forbidden*

- 14 The gemara rejects this as well, and says
הערמה קא אמרת שאני הערמה דאחמירו בה רבנן טפי ממוזיד
A deceptive act, is a more serious offense than even one who transgress במוזיד, therefore, say the gemara, this cannot be a source to resolve our question.

14

כעומק קא אמרת
שאני הערמה
דאחמירו בה רבנן טפי ממוזיד

- 15 The gemara cites yet another source:
המעשר פירותיו בשבת בשוגג יאכל במוזיד לא יאכל
We see from here, that if one purposely went against the Halacha, the food produced as a result is forbidden.

The gemara rejects this as well
לא צריכא דאית ליה פירי אחריני
The case of the maaser is discussing a situation where he has other food to eat, whereas our question is even where he has nothing else to eat besides what he cooked without his עירוב

15

המעשר פירותיו בשבת

בשוגג יאכל
במוזיד לא יאכל

לא צריכא
דאית ליה פירי אחריני

*Whereas our question is
where he has nothing else to eat*

- 16 And finally the gemara cites the end of the Mishna in Terumos המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל Which seems again to clearly state that if one purposely went against Halacha in his food preparation, the food is forbidden.

However the gemara once again rejects this proof, איסור דשבת שאני - perhaps Shabbos is more חמור as it is an איסור דאורייתא punishable by סקילה, whereas cooking on Yom Tov for Shabbos is only an איסור דרבנן.

And so the gemara leaves this question unanswered.

16

מלך - תרומות

המבשל בשבת

בשוגג יאכל

במזיד לא יאכל

אסורא דשבת שאני

איסור דאורייתא שבת

איסור דרבנן יום טוב

Cooking on Yom Tov for Shabbos is only an איסור דרבנן

- 17 We had learned in the mishna that there is a מחלוקת between ב"ש and ב"ה if one or two cooked items are required for an עירוב תבשילין.

17

מלך

עירוב תבשילין

בית שמאי

בית הלל

שני תבשילין

תבשיל אחד

- 18 Our gemara continues: מתניתין דלא כי האי תנא Our Mishna is in disagreement with the following Braisa, which sets the Machlokes of ב"ש and ב"ה differently than in our mishna דתניא אמר רבי שמעון בן אלעזר מודים בית שמאי ובית הלל על שני תבשילין שצריך Both ב"ש and ב"ה are in agreement that 2 cooked items are needed for an עירוב תבשילין, they simply disagree regarding a case where an egg is mixed with fish in one dish, if this is considered one or two תבשילין

18

מתניתין דלא כי האי תנא

דמלא

אמר רבי שמעון בן אלעזר

מודים בית שמאי ובית הלל

על שני תבשילין שצריך

They disagree regarding...

An egg mixed with fish, if this is considered one or two תבשילין

- 19 However Rava concludes
הלכתא כתנא דב"ה
In fact the Halacha is as presented in our Mishna, and according to Bais Hillel, that only one cooked item is needed for the עירוב תבשילין.

- 20 We had also learned in our Mishna
אכלו או שאבד הרי זה לא יבשל עליו
If the עירוב was eaten or lost before one began to cook, than one is in fact forbidden to cook on Yom Tov for Shabbos. Abaye explains that if התחיל בעיסתו ונאכל עירובו גומר
If one began the cooking or baking process while the עירוב was intact, and somehow in the middle of the process the עירוב went missing, one may continue and finish the baking or cooking.

- 21 The next mishna will discuss how Bnai Yisrael were מטהר themselves for the רגל in the times of the Bais HaMikdash.
Zugt the Mishna:
חל להיות אחר השבת
If Yom Tov fell out on a Sunday

- 22 בית שמאי אומרים טבילין את הכל מלפני השבת
Since there is a חיוב for a person to come into Yom Tov in a state of טהרה, Bais Shamai holds that a person must immerse in a mikva on Erev Shabbos. Also any כלים that require immersion for Yom Tov, should also be Toiveled on Erev Shabbos.

וב"ה אומרים כלים מלפני השבת ואדם בשבת
While Bais Hillel agrees that כלים need to be immersed from before Shabbos, however he holds that a person himself, may toivel even on Shabbos.
ושוין שמושיקין את המים בכלי אבן לטהרן אבל לא מטבילין
ב"ה and ב"ש are in agreement that water that became טמא may be purified in a mikva only via השקה, in a stone vessel, which itself cannot contract טומאה from the impure water, ומטבילין מגב לגב ומחבורה לחבורה
And they also are in agreement that on Yom Tov itself one may immerse in the Mikva in order to upgrade a level of Tahara, as well as for the purpose of moving from one Chabura for the Korban Pesach to a different Chabura.
The gemara will continue this discussion and expound on these topics on the next daf

19
Rava concludes
הלכתא כתנא דידן
ואליבא דבית הלל

20
אכלו או שאבד
הרי זה לא יבשל עליו
Abaye explains
התחיל בעיסתו ונאכל עירובו
גומר

21
How Bnai Yisrael
were מטהר themselves
for the רגל
חל להיות אחר השבת

22
בית הלל
כלים מלפני השבת
ואדם בשבת
בית שמאי
טבילין את הכל
מלפני השבת
ושוין
שמושיקין את המים בכלי אבן לטהרן
אבל לא מטבילין
ומטבילין מגב לגב
ומחבורה לחבורה